

Program Aktywności Lokalnej „Na Olszy”

Planowany obszar działania wraz z diagnozą problemów

Obszar działania Programu obejmuje 2 rejonu położone w obrębie osiedla Olsza, które z kolei wchodzi w skład Dzielnicy III Krakowa Prądnik Czerwony. Rejon pierwszy, leżący przy prawym brzegu rzeki Białucha, obejmuje 10 ulic, przy których przeważa zabudowa blokowa (Celarowska, Żytnia, Fertnera, Czerwona, Sadowa, Prądyńskiego, Duchacka, Wiśniowa, Wileńska i 29 Listopada (nr 65a, 69, 75, 79, 81, 83)). Rejon ograniczony jest ze strony wschodniej i południowej przez rzekę, a z dwóch pozostałych stron przez ruchliwe ulice – 29-listopada i Wileńską. Znajdują się tu 24 bloki, w których jest łącznie ok. 1658 lokali mieszkalnych. Na obszarze rejonu pierwszego od 2013 funkcjonuje Program Aktywności Lokalnej (PAL Celarowska) obejmujący 8 bloków przy ul. Celarowskiej. Jego działania pozwoliły na głębsze poznanie środowiska i pokazały konieczność poszerzenia obszaru oddziaływań. Rejon drugi bezpośrednio graniczy z pierwszym, przylega do rzeki Białucha i leży po jej lewej stronie. Wyznaczają go ulice: Czerwonego Prądnika, Brogi, Malawskiego, Bohaterów Wietnamu, Młyńska i Lublańska. Obejmuje 41 bloków (łącznie ok. 2340 lokali mieszkalnych). Przyjmując proporcje mieszkańców do liczby lokali analogiczne, jak przy ul. Celarowskiej (257 lokali zamieszkuje 662 osoby) w rejonie pierwszym mieszka łącznie 4270 osób, a w drugim ok. 6027 osób. Łącznie społeczność obu rejonów liczy ok. 10297 osób.

Na wyżej wymienionym obszarze jest niewiele instytucji publicznych i są one oddalone od budynków mieszkalnych (3 szkoły, jedna w trakcie likwidacji, 2 przedszkola, 2 filie biblioteki publicznej, Młodzieżowy Dom Kultury). Brak w pobliżu świetlic dla dzieci i młodzieży (najbliższe znajdują się w odległości ok. 2 km), co ma wpływ na sposób spędzania przez młodych czasu na osiedlu (przesiadki na ławkach, nad rzeką). Na terenie przyległym do opisanych obszarów jest dobrze rozwinięta sieć transportu publicznego oraz wystarczająco rozwinięta infrastruktura handlowo – usługowa (sklepy spożywcze, odzieżowe, kwaciarnia, fryzjer, bar, sklep rowerowy, punkt fotograficzny, bar mleczny). Są też zasoby infrastrukturalne i instytucjonalne, które można włączyć w prowadzone działania poprzez nawiązanie współpracy. To podmioty o charakterze edukacyjnym (1 szkoła podstawowa, 2 zespoły szkół (gimnazjum i średnia), 3 przedszkola, dwie filie Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej) oraz Agencja Pracy Tymczasowej „Jobman”.

Mieszkańcy osiedla główne problemy widzą w uciążliwym dla innych postępowaniu członków własnej społeczności takich jak: chuligańskie i agresywne zachowania, np. bójki, zaczepki czy głośne biesiadowanie lub w inny sposób zakłócanie spokoju, w tym przez osoby

nadużywające alkoholu; lekceważeniu obowiązków opiekuńczych i rodzicielskich (pozostawienie dzieci bez opieki i nadzoru czy też zajmowanie się dziećmi przez rodziców w stanie upojenia alkoholowego). W obu rejonach występują również problemy dotyczące infrastruktury. Przestrzeń wspólna (ściany bloków, obiektów handlowych, tereny zielone) są dewastowane i zaśmiecanie. Mieszkańcy nie widzą sensu w podejmowaniu inicjatyw na rzecz poprawy wyglądu bloku i okolicy uważając, że efekty tych działań i tak zostaną zniszczone. Sytuacja ta ogranicza poczucie przynależności do miejsca zamieszkania, identyfikacji, poczucia odpowiedzialności za otoczenie (*źródła danych: badania własne*). We znaki daje się hałas drogowy uciążliwy dla mieszkańców (przekroczone dopuszczalne normy hałasu na ok. 46% dla obszaru II), co zniechęca do spędzania czasu na świeżym powietrzu w miejscu zamieszkania.

Nie wszystkie ww. problemy są możliwe do rozwiązania za pomocą programu aktywności lokalnej. Rozwiązanie części z nich leży w kompetencjach odpowiednich instytucji do tego powołanych (np. Policji, Zarządu Budynków Komunalnych). Te, na które wpływ mają sami mieszkańcy będą rozwiązywane w oparciu o zasoby społeczne obu rejonów, tj. wykorzystanie potencjału osób zaangażowanych w zagospodarowanie terenów zielonych w pobliżu bloków; wykorzystanie znaczącego poziomu zaufania sąsiedzkiego, zaangażowanie w poprawę jakości życia mieszkańców Radnych Dzielnicy III, zaangażowanie partnerów instytucjonalnych. Planuje się również działania prowadzące do lepszego wykorzystania przestrzeni wspólnej, np. terenu wzdłuż rzeki Białucha będącego naturalnym miejscem spotkań mieszkańców.

Opis grupy docelowej i planowane wobec niej działania

Program Aktywności Lokalnej „Na Olszy” (zwany dalej „Programem”) jest kierowany do wszystkich osób zamieszkujących rejon pierwszy i drugi oraz ich otoczenia. Głównymi adresatami Programu będą mieszkańcy korzystający z pomocy społecznej, tj. blisko 425 osób (235 gospodarstw domowych). Osoby te doświadczają trudności życiowych, w rozwiązywaniu których wymagają pomocy, a dotyczących:

1. zagadnień opiekuńczo – wychowawczych: 73 gospodarstwa cechuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (źródło danych: baza MOPS Filia 1),
2. bezrobocia: 70 gospodarstwa domowe (źródło danych: baza MOPS Filia 1),
3. niepełnosprawności: dotyczy 122 gospodarstw domowych (źródło danych: dokumentacja MOPS Filia 1),
4. zaległości czynszowych: Dane ZBK (IV 2012, II 2014) wykazują, że niemal połowa lokatorów zamieszkujących lokale gminne nie płaci regularnie czynszu i potencjalnie jest zagrożona bezdomnością. Np. na 335 mieszkań stanowiących własność Gminy Miejskiej Kraków lokatorzy 200 mieszkań (59,70%) mają:
  - a) zaległości czynszowe (122 lokale),
  - b) wyroki eksmisyjne (56 lokali),
  - c) lub są w trakcie postępowania sądowego o wydanie wyroku eksmisyjnego (22 lokale).

Program ma przeciwdziałać doświadczanej przez mieszkańców nim objętych niemożności samodzielnego poradzenia sobie z własnymi problemami życiowymi, co w dłuższej perspektywie prowadzi do wykluczenia społecznego.

Celem głównym Programu jest wzrost zaangażowania mieszkańców dwóch rejonów Olszy w rozwiązywanie dotyczących ich problemów, poprzez wykorzystanie własnych zasobów oraz lokalnych zasobów instytucjonalnych.

Cele szczegółowe:

1. Wzrost u mieszkańców obszaru objętego Programem świadomości własnych zasobów, możliwości oraz konsekwencji wpływu na swoje otoczenie, tak aby podejmowali oni własne inicjatywy na rzecz poprawy jakości życia społecznego,
2. Wzrost zaangażowania instytucji w działania inspirowane przez mieszkańców,
3. Wzmocnienie zdolności i możliwości mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania ich problemów i trudności życiowych.

W ramach działań Programu zaplanowano:

1. Organizację usług wspierających animację lokalną.
2. Organizację wolontariatu.
3. Organizację treningów kompetencji i umiejętności społecznych.
4. Organizację poradnictwa specjalistycznego.
5. Działania o charakterze środowiskowym, np. organizacja debat społecznych.
6. Uruchomienie siedziby Programu na terenie dzielnicy III Krakowa.

Rezultaty:

1. Rezultaty twarde:
  - 1) 100 mieszkańców obszaru objętego działaniami uczestniczy w Programie.
  - 2) 12 mieszkańców obszaru objętego działaniami Programu podejmuje wolontaryjnie działania w ramach programu,
  - 3) funkcjonuje 5 inicjatyw zapoczątkowanych przez mieszkańców obszaru objętego działaniami Programu,
  - 4) zostają zawarte 4 deklaracje o współpracy w ramach Programu z lokalnymi instytucjami,

2. Rezultaty miękkie:

- 1) 30% uczestników Programu deklaruje wyższy poziom wiedzy i umiejętności potrzebnych do nawiązywania współpracy z innymi mieszkańcami i instytucjami lokalnymi,
- 2) 5% uczestników Programu podejmuje się zmiany sposobu funkcjonowania w społeczności poprzez zwiększenie aktywności społecznej,
- 3) 20% uczestników korzysta z doświadczeń w Programie w rozwiązywaniu indywidualnych problemów uzyskując poprawę w pełnieniu ról społecznych (szkoła, rodzina, grupa rówieśnicza).

Planowany czas i ramowy harmonogram realizacji programu:

01.-06. 2013 r. – pogłębienie diagnozy środowiska

01.2013 r. - 06.2015 r. - rekrutacja uczestników do Programu

01.2013 r. - 06.2015 r. - praca z uczestnikami

01.2013 r. - 06.2015 r. - praca z otoczeniem

06.2015 r. - zakończenie Programu w projekcie „Pora na aktywność”

Źródła finansowania

Program został ujęty w budżecie projektu systemowego „Pora na aktywność”. Działania będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Podział odpowiedzialności za realizację Programu

Za organizację i realizację Programu odpowiada animator lokalny bezpośrednio przed Kierownikiem Zespołu Pracy Socjalnej Filii nr 1 MOPS. Zadania Programu realizowane będą poprzez Instrumenty Aktywnej Integracji przez specjalistów tj.: psychologów, pracowników socjalnych, doradcę zawodowego, streetworkera, animatorów lokalnych. Reguły i procedury komunikowania się oraz zasady obiegu i archiwizowania dokumentów będą zgodne z regulaminem organizacyjnym MOPS. Animatorzy lokalni współpracować będą ze specjalistami oraz pracownikami socjalnymi MOPS, którzy zajmują się bezpośrednio sprawami świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzeniem pracy socjalnej dla mieszkańców obszarów objętych oddziaływaniami Programu.